

D E C I Z I E

12 octombrie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul: Iulia Sîrcu

Judecătorii: Valentina Clevadî, Ion Druță, Maria Ghervas, Iurie Bejenaru,

examinînd recursul declarat de către avocatul Andrei Stratu în interesele recurentului Iavorenco Stanislav,

în pricina civilă la cererea depusă de lichidatorul Societății cu Răspundere Limitată „Nabiproduct”, Panciuc Adrian cu privire la tragerea la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere a Societății cu Răspundere Limitată „Nabiproduct” în procedura simplificată a falimentului,

împotriva hotărîrii Curții de Apel Chișinău din 21 iunie 2016, prin care s-a admis cererea lichidatorului Societății cu Răspundere Limitată „Nabiproduct”, Panciuc Adrian privind tragerea la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere a Societății cu Răspundere Limitată „Nabiproduct”,

c o n s t a t ă :

Creditorul Inspectoratul Fiscal de Stat mun.Chișinău, Direcția administrare fiscală Ciocana s-a adresat în judecată cu cerere introductivă prin care a solicitat intentarea în privința S.R.L „Nabiproduct” a procesului de insolvabilitate.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 30 aprilie 2015, cererea introductivă depusă de creditorul Inspectoratul Fiscal de Stat mun. Chișinău, Direcția administrare fiscală Ciocana a fost admisă spre examinare și în funcție de administrator provizoriu a fost desemnat Panciuc Adrian.

Prin hotărârea Curții de Apel Chișinău din 08 iulie 2015, în privința debitorului SRL „Nabiproduct” a fost intentată procedura de insolvabilitate și numit în calitate de lichidator Panciuc Adrian, deținător al autorizației nr. 98 din 14.01.2015.

S-a ridicat dreptul de administrare a debitorului SRL „Nabiproduct” cu sediul mun. Chișinău, str. Ginta Latină, 3/2, of. 44, c/f 1002600000870.

S-a obligat debitorul să predea în cel mult 5 zile lucrătoare gestiunea patrimoniului de la debitorul/administratorul provizoriu către lichidatorul Panciuc Adrian împreună cu documentele de constituire a societății cu procesele-verbale ale adunărilor generale ale asociaților (membrilor, acționarilor, creditorilor) cu certificatul înregistrării de stat al întreprinderii, cu documentele ce confirmă drepturile societății asupra patrimoniului ei, cu registrele societății, cu avizele, actele auditorului și ale organelor administrării fiscale, cu documentele interne, ștampila,

documentele contabile ale debitorului, precum și cu tabelul preliminar al creanțelor, întocmit de administratorul provizoriu sau cu o listă întocmită de debitor ce va cuprinde numele și adresele creditorilor și creanțele acestora de la data intrării în faliment, indicându-se cele născute după deschiderea procedurii.

S-au menținut măsurile de asigurare aplicate prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 30 aprilie 2015.

La 23.11.2015 lichidatorul SRL „Nabiproduct”, Panciuc Adrian a depus o cerere prin care a solicitat tragerea la răspundere subsidiară a administratorului SRL „Nabiproduct” în procedura simplificată a falimentului, Iavorencu Stanislav, a.n.17.10.1987, domiciliat în mun. Chișinău, str. Liviu Deleanu 2, ap. 164.

În motivarea cererii înaintate lichidatorul a indicat că datoriile Societății față de creditori au fost formate în urma managementului ineficient din partea administratorului și neasigurării integrității documentelor contabile conform legislației în vigoare, precum și din cauza neachitării în termeni legali a taxelor și impozitelor la buget, considerând că în acest mod în speță se întrunesc temeiurile legale de atragere a administratorului la răspundere subsidiară.

Prin hotărârea Curții de Apel Chișinău din 21 iunie 2016, s-a admis cererea lichidatorului Societății cu Răspundere Limitată „Nabiproduct”, Panciuc Adrian privind tragerea la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere a Societății cu Răspundere Limitată „Nabiproduct”.

S-a atras la răspundere subsidiară administratorul SRL „Nabiproduct” în procedura simplificată a falimentului Iavorencu Stanislav, a.n. 17.10.1987, domiciliat în mun.Chișinău, str.Liviu Deleanu 2, ap.164.

La 05 august 2016 avocatul Andrei Stratu în interesele recurentului Iavorencu Stanislav a declarat recurs nemotivat, iar la 11 august 2016 a declarat recurs motivat împotriva hotărârii Chișinău din 21 iunie 2016, solicitând casarea hotărârii contestate și emiterea unei noi hotărâri de respingere a cererii de tragere la răspundere subsidiară.

În susținerea recursului a invocat dezacordul cu hotărârea contestată, deoarece au fost aplicate și interpretate eronat normele de drept material și procedural.

Susține că, în legătură cu necesitatea aplicării corecte și uniforme a Legii insolvenței în partea inițierii unei acțiuni de tragere la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere a debitorului, Curtea Supremă de Justiție a emis Recomandarea nr.86 din 20.01.2016 „cu privire la practica aplicării art.248 alin.5 din Legea insolvenței nr. 149 din 20.06.2012”, unde a considerat necesar de a explica următoarele:

„În temeiul art.248 alin.(5) din Legea nr.1-19 din 29.06.2012, măsura prevăzută de alin.(1), adică acțiunea privind angajarea răspunderii membrilor organelor de conducere și/sau supraveghere a debitorului, se prescrie în termen de 3 ani de la data la care a fost cunoscută sau trebuia să fie cunoscută persoana care a cauzat starea de insolvență, dar nu mai devreme de 2 ani de la data hotărârii de intentare a

procesului de insolabilitate, norma dată instituind termene de prescripție cu privire la obiectul cererii și, respectiv, modalitatea de calcul a începutului curgerii termenului de prescripție extensivă.

Art.272 Codul civil stipulează că termenul de prescripție extensivă începe să curgă de la data nașterii dreptului la acțiune, iar dreptul la acțiune se naște la data când persoana a aflat sau trebuia să afle despre încălcarea dreptului.

În asemenea condiții, urmează de înțeles că termenul de 3 ani stabilit pentru depunerea cererii de angajare a răspunderii speciale nu poate începe a curge decât după intentarea procedurii de insolabilitate, iar termenul de 2 ani reglementat de aceeași norma este prevăzut pentru calculul limitelor temporale în care au fost comise acțiunile enumerate la alin.(1) al art.248 anterior intentării procesului de insolabilitate.

Astfel, în vederea tragerii la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere a debitorului nominalizați la art.247 din Legea insolabilității, acțiunile culpabile prevăzute în alin.(1) art.248 din aceeași Lege, trebuie să fie comise de către aceștia cu cel mult 2 ani înainte de intentarea procesului de insolabilitate în privința debitorului.(Recomandarea CSJ nr.86 din 20.01.2016).

Astfel, indică recurentul că conform prevederilor enunțate mai sus, termenul privind atragerea la răspundere subsidiară a cet. Iavorencu Stanislav este expirat, deoarece, acțiunile presupuse ale administratorului Iavorencu Stanislav au fost comise în 2010.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de avocatul Andrei Stratu în interesele recurentului Iavorencu Stanislav, urmează a fi admis cu casarea integrală a hotărârii Curții de Apel Chișinău din 21 iunie 2016 și restituirea pricinii spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, din următoarele considerente.

Conform art. 445 alin. 1) lit. c) CPC, instanța, după ce judecă recursul este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită pricina spre rejudecare în instanța de apel în toate cazurile în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Colegiul reține că, la adoptarea hotărârii contestate nu au fost constatate și elucidate pe deplin circumstanțele importante pentru soluționarea cererii de atragere la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere, situație ce impune rejudecarea cauzei, or, din acest motiv, instanța de recurs este în imposibilitate de a se expune privitor la corectitudinea aplicării normelor de drept material, atunci când fondul a fost cercetat superficial.

Potrivit art. 356 CPC, cererea de declarare a insolabilității se judecă în instanță conform normelor generale din prezentul cod, cu excepțiile și completările stabilite de legislația insolabilității.

Reglementări similare se regăsesc și în prevederile art. 1 alin. (4) al Legii insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012, care prevăd că procesul de insolvență se desfășoară în conformitate cu prevederile Codului de procedură civilă și cu cele ale prezentei legi.

Din materialul prezentat instanței de recurs s-a stabilit că, prin hotărârea Curții de Apel Chișinău din 08 iulie 2015, în privința debitorului SRL „Nabiprod” a fost intentată procedura de insolvență și numit în calitate de lichidator Panciuc Adrian, deținător al autorizației nr. 98 din 14.01.2015.

S-a ridicat dreptul de administrare a debitorului SRL „Nabiprod” cu sediul mun. Chișinău, str. Ginta Latină, 3/2, of. 44, c/f 1002600000870.

S-a obligat debitorul să predea în cel mult 5 zile lucrătoare gestiunea patrimoniului de la debitorul/administratorul provizoriu către lichidatorul Panciuc Adrian împreună cu documentele de constituire a societății cu procesele-verbale ale adunărilor generale ale asociaților (membrilor, acționarilor, creditorilor) cu certificatul înregistrării de stat al întreprinderii, cu documentele ce confirmă drepturile societății asupra patrimoniului ei, cu registrele societății, cu avizele, actele auditorului și ale organelor administrării fiscale, cu documentele interne, ștampila, documentele contabile ale debitorului, precum și cu tabelul preliminar al creanțelor, întocmit de administratorul provizoriu sau cu o listă întocmită de debitor ce va cuprinde numele și adresele creditorilor și creanțele acestora de la data intrării în faliment, indicându-se cele născute după deschiderea procedurii.

La fel, actele cauzei denotă că, la 23.11.2015 lichidatorul SRL „Nabiprod”, Panciuc Adrian a depus o cerere prin care a solicitat tragerea la răspundere subsidiară a administratorului SRL „Nabiprod” în procedura simplificată a falimentului, Iavorenco Stanislav, a.n. 17.10.1987, domiciliat în mun. Chișinău, str. Liviu Deleanu 2, ap. 164.

Fiind investită cu examinarea pricinii în cauză, instanța de insolvență, prin hotărârea Curții de Apel Chișinău din 21 iunie 2016, a admis cererea lichidatorului Societății cu Răspundere Limitată „Nabiprod”, Panciuc Adrian privind tragerea la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere a Societății cu Răspundere Limitată „Nabiprod”.

A atras la răspundere subsidiară administratorul SRL „Nabiprod” în procedura simplificată a falimentului Iavorenco Stanislav, a.n. 17.10.1987, domiciliat în mun. Chișinău, str. Liviu Deleanu 2, ap. 164.

În acest context instanța de insolvență concluzionează că, cu certitudine s-a constatat întemeiată cererea lichidatorului Societății cu Răspundere Limitată „Nabiprod”, Panciuc Adrian privind tragerea la răspundere subsidiară a membrilor

În conformitate cu art. 8 alin. (4) al Legii insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012, în vederea soluționării recursului, instanței de recurs i se trimit, în copii certificate de instanța de insolvență, doar actele care interesează soluționarea căii de atac, iar conform art. 247 alin. (1) și (2) al aceleiași legi, în sensul prezentei legi,

membri ai organelor de conducere ale debitorului pot fi: debitorul persoană fizică ce desfășoară activitate individuală de întreprinzător, fondatorul întreprinderii individuale sau al gospodăriei țărănești (de fermier), administratorii societăților comerciale, membrii organelor executive, membrii consiliilor de supraveghere (de observatori), lichidatorii și membrii comisiilor de lichidare, contabilii. Prevederile alin. (1) se aplică persoanelor care dețineau funcțiile respective la data intentării procesului de insolvență, precum și celor care au deținut aceste funcții pe parcursul ultimelor 24 de luni anterioare intentării procesului.

În temeiul art.248 alin.(5) din Legea nr. 149 din 29.06.2012, măsura prevăzută la alin.(1), se prescrie în termen de 3 ani de la data la care a fost cunoscută sau trebuia să fie cunoscută persoana care a cauzat starea de insolvență, dar nu mai devreme de 2 ani de la data hotărârii de intentare a procedurii de insolvență, norma dată instituind termene de prescripție cu privire la obiectul cererii și, respectiv, modalitatea de calcul a începutului curgerii termenului de prescripție extinctivă.

Art.272 Codul Civil stipulează că termenul de prescripție extinctivă începe să curgă de la data nașterii dreptului la acțiune, iar dreptul la acțiune se naște la data când persoana a aflat sau trebuia să afle despre încălcarea dreptului.

În asemenea condiții, urmează de înțeles că termenul de 3 ani stabilit pentru depunerea cererii de angajare a răspunderii speciale nu poate începe a curge decât după intentarea procesului de insolvență, iar termenul de 2 ani reglementat de aceeași normă este prevăzut pentru calculul limitelor temporale în care au fost comise acțiunile enumerate la alin.(1) al art.248 anterior intentării procesului de insolvență.

Analizând circumstanțele speței prin prisma normelor de drept invocate supra, Colegiul conchide că, instanța de insolvență la adoptarea soluției a concluzionat că, sunt veridice declarațiile lichidatorului referitor la modalitatea de ținere defectuoasă de către Societatea insolventă a evidenței contabile, pentru exercitarea căreia este răspunzător administratorul Societății, funcție deținută în cadrul SRL „Nabiprod” de către Iavorencu Stanislav, precum și referitor la faptul neexecutării de către administratorul S.R.L „Nabiprod” a obligațiilor la plata creanțelor, inclusiv a taxelor și impozitelor la bugetul de stat, instanța a invocat că administratorului Societății date, Iavorencu Stanislav urmează a fi tras la răspundere subsidiară, deoarece în speță se întrunesc temeiurile instituite de normele invocate mai sus pentru atragerea acesteia la răspunderea instituită expres de Lege.

Colegiul constată la caz că, concluziile instanței de judecată sunt pripite, deoarece derivă din examinarea superficială a împrejurărilor ce permit constatarea existenței sau lipsei temeiurilor de tragere la răspundere subsidiară a fiecărei persoane vizate în parte.

În acest sens, instanța de recurs precizează că la rejudecare instanța de insolvență urmează să stabilească concret care a fost starea contabilității lichidatorului SRL „Nabiprod”, pe întreaga activitate.

De menționat că, lichidatorul Societății cu Răspundere Limitată „Nabiproduct, Panciuc Adrian și-a întemeiat pretențiile din cererea de tragere la răspundere subsidiară, pe prevederile art. 248 din Legea insolvenței.

Prin urmare, la rejudecare Curtea de Apel Chișinău urmează să stabilească concret care din acțiunile prevăzute la art. 248, alin. (1) din Legea citată, au fost întreprinse de către administratorul Societății cu Răspundere Limitată „Nabiproduct”, în urma cărora a survenit starea de insolvență a companiei respective.

În continuare, Colegiul specifică faptul că în cererea înaintată de administratorul Societății cu Răspundere Limitată „Nabiproduct”, privind tragerea la răspunderea subsidiară a membrilor organelor de conducere a debitorului, nu s-a indicat suma concretă care urmează a fi încasată din contul membrilor organelor de conducere a debitorului.

Conform art.248 alin. (1) a Legii insolvenței, dacă în cadrul procesului sînt identificate persoane cărora le-ar fi imputabilă apariția stării de insolvență a debitorului, la cererea administratorului insolvenței/lichidatorului instanța de insolvență poate dispune ca o parte din datoriile debitorului insolvent să fie suportate de membrii organelor lui de conducere și/sau de supraveghere, precum și de orice altă persoană, care i-au cauzat insolvența.

Cu toate că lichidatorul solicită în cererea sa de tragere la răspunderea subsidiară a administratorului SRL „Nabiproduct” în procedura simplificată a falimentului Iavorenco Stanislav, instanța de insolvență nu s-a expus asupra termenului de tragere la răspundere subsidiară, cît și asupra sumei concrete care urmează a fi încasată.

Colegiul menționează că circumstanțele relatate supra atrag încălcarea dreptului la un proces echitabil, respectarea căruia este accentuată și în jurisprudența Curții Europene pentru Drepturile Omului.

În conformitate cu art. 239 CPC, hotărârea judecătorească trebuie să fie legală și întemeiată. Instanța își întemeiază hotărârea numai pe circumstanțele constatate nemijlocit de instanță și pe probele cercetate în ședința de judecată. Concomitent, conform art. 241 alin. (5) CPC, în motivare se indică circumstanțele pricinii constatate de instanță, probele care se întemeiază concluziile ei privitor la aceste circumstanțe, argumentele invocate de instanță la respingerea unor probe, legile de care s-a călăuzit instanța.

Totodată, în conformitate cu prevederile art. 373 CPC, instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor și obiecțiilor înaintate, legalitatea și temeinicia hotărîrii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt și aplicarea legii în primă instanță. Instanța de apel este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel. Apelantului nu i se poate crea în propria cale de atac o situație mai dificilă decît aceea din hotărîrea atacată cu apel, cu excepția cazurilor cînd consimte și cînd hotărîrea este atacată și de alți participanți la proces.

În sprijinul normelor naționale vin și reglementările Curții Europene pentru

Drepturile Omului, jurisprudența căreia își are izvorul în dreptul oricărei părți în cadrul unei proceduri de a beneficia de respectarea acestor norme, fiind piloni de bază ai dreptului la un proces echitabil.

Din considerentele menționate, avînd în vedere faptul că eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de avocatul Andrei Stratu în interesele recurentului Iavorenco Stanislav, a casa hotărîrea instanței de insolvabilitate, restituind pricina pentru rejudecare în Curtea de Apel Chișinău.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) CPC Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e :

Se admite recursul avocatului Andrei Stratu în interesele recurentului Iavorenco Stanislav.

Se casează hotărîrea Curții de Apel Chișinău din 21 iunie 2016 în pricina civilă la cererea depusă de lichidatorul Societății cu Răspundere Limitată „Nabiprod”, Panciuc Adrian cu privire la tragerea la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere a Societății cu Răspundere Limitată „Nabiprod” în procedura simplificată a falimentului, cu trimiterea pricinii spre rejudecare în Curtea de Apel Chișinău, ca instanță de insolvabilitate, în alt complet de judecători.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele ședinței,
judecător

Iulia Sîrcu

Judecătorii

Valentina Clevadi

Ion Druță

Maria Ghervas

Iurie Bejenaru